

Semesterplan for KA sidefag 2025

Kandidatuddannelsen i Psykologi

19.12.2024

Semesterbeskrivelse for uddannelser ved Aalborg Universitet	2
Almenpsykologi med psykologiens historie (for både 45 ECTS og 75 ECTS sidefag)	3
Valgfag (kun KA-sidefag på 75 ECTS)	11
Informationsvisualisering: Visuel perception af viden, information og data	11
Køn og feminisme i psykologi	18
Psykologiens videnskabsteori	26
Religionspsykologi	34
Ungdommen og præstationskultur	41

Semesterbeskrivelse for uddannelser ved Aalborg Universitet

Oplysninger om semesteret

Studienævn: Studienævn for Psykologi

Studieordning 2024: <https://studieordninger.aau.dk/2024/44/5123>

se §18 for den specifikke kursus/modulbeskrivelse

Semesterets temaramme

Uddannelsens 8. semester er centreret omkring afhandlingen i Almenpsykologi med Psykologiens Historie, som giver den studerende mulighed for at reflektere over psykologien som sammenhængende videnskab og fagområde. Målet er, at den studerende udvikler kompetencer svarende til kompetencemål for projektmodul

Semesterets organisering og forløb

Kandidatsidefag på 45 ECTS og 75 ECTS

På 8. semester er der et projektmodul.

I tilknytning til projektarbejdet tilbydes følgende aktiviteter:

Introduktion og gruppedannelse (forestås af Carsten Rønn)

Seminarundervisning, 5x2 timer (forestås af projektvejlederne)

Kun kandidatsidefag på 75 ECTS:

Studerende på kandidatsidefag på 75 ECTS følger desuden tre valgfag à 5 ECTS.

Semesterkoordinator og sekretariatsdækning

Ankerlærer: Paula Cavada-Hrepich, pcavadah@ikp.aau.dk

Sekretariatsdækning

Skemalægger: Birgitte Skovsgaard, bsk@ikp.aau.dk

Eksamensadministration af BA, BA-sidefag & KA-sidefag: Bjørn Dan Andersen, bda@ikp.aau.dk

Eksamensadministration af KA: Christina Gertsen, chge@ikp.aau.dk

Praktikadministration: Christina Gertsen, chge@ikp.aau.dk

Rekvisitionsbudget: Lis Kragh, lis@ikp.aau.dk

Evaluerings: Birgitte Skovsgaard, bsk@ikp.aau.dk

Uddannelseskoordinator/Studienævnssekretær: Andrea Dosenrode, ad@ikp.aau.dk

Dispensations- og meritansøgninger sendes til: Psyk-disp-merit@ikp.aau.dk

Almenpsykologi med psykologiens historie (for både 45 ECTS og 75 ECTS sidefag)

Almenpsykologi med psykologiens historie
General Psychology including the History of Psychology

ECTS: 15

STADS-kode: HEA880018P

Placering

KA-Sidefag 2. semester

Modulansvarlig

Rasmus Birk, rbirk@ikp.aau.dk

Vejledere

Carsten Rønn, sorbus@ikp.aau.dk

Seminarholdere

Carsten Rønn

Type og sprog

Projektmodul
Dansk og engelsk

Mål

Viden

Den studerende skal gennem projektet opnå viden om og forståelse af:

- Teorier og metoder inden for de valgte almenpsykologiske aspekter
- udvalgte relevante aspekter af psykologihistorien (fænomenhistorien og/eller forskningshistorien) og psykologiens videnskabsteori

Færdigheder

Den studerende skal gennem projektet opnå færdigheder i:

- at formulere og vurdere en interessant teoretisk eller empirisk problemstilling inden for almenpsykologien samt begrunde og vælge relevante analyse- og løsningsmodeller
- at anvende almenpsykologiens videnskabelige metoder og redskaber på en teoretisk eller empirisk problemstilling
- at kunne bringe mindst to teoretiske perspektiver på en valgt problemstilling i anvendelse
- at syntetisere forskellige teoretiske perspektiver
- at kunne indlejre en problemstilling psykologihistorisk (fænomen- og/eller forskningshistorisk)
- at kunne analysere udvalgte relevante videnskabsteoretiske aspekter af en almenpsy-

- kologisk problemstilling og
- at kunne formidle og diskutere almenpsykologiske problemstillinger og løsningsmodeller til fagfæller og ikke-specialister

Kompetencer

Den studerende skal gennem projektet opnå kompetencer til:

- at kunne håndtere komplekse og udviklingsorienterede situationer i studie- eller arbejdssammenhænge inden for det almenpsykologiske handlingsrum
- selvstændigt at kunne indgå i fagligt og tværfagligt samarbejde med en professionel tilgang
- at kunne identificere egne læringsbehov og strukturere egen læring i almenpsykologiske læringsmiljøer samt at kunne bidrage til organiseringen af et produktivt samarbejde i fællesskab med projektvejlederen
- at kunne reflektere over egen faglig progression inden for det almenpsykologiske fagområde samt
- at kunne anvende generelle færdigheder, der knytter sig til beskæftigelse, hvor almenpsykologien er relevant samt
- at bringe ovenstående viden og færdigheder i anvendelse i konkrete professionelle sammenhænge

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Projektet i modulet Almenpsykologi med psykologiens historie skal demonstrere den studendes evne til på kvalificeret vis at formulere, analysere og bearbejde problemstillinger inden for et afgrænset almenpsykologisk emne. Temarammen ligger i forlængelse af modulerne på studiets 5.-7. semester.

Projektet er teoretisk og indebærer formulering og bearbejdning af en almenpsykologisk problemstilling, der kan inddrage såvel socialpsykologiske, personlighedspsykologiske, kognitionspsykologiske som udviklingspsykologiske aspekter.

Problemstillingen skal inddrage mindst to forskellige teoretiske perspektiver. Den valgte problemstilling skal ligeledes indlejres psykologihistorisk (fænomenhistorisk og/eller forskningshistorisk) og videnskabsteoretisk.

Der kan indgå egen empiri i projektet, men dette er ikke påkrævet.

Den valgte problemstilling kan omhandle fænomener fra såvel normalpsykologien som den afvigende psykologi eller psykopatologien for så vidt som disse fænomener kan bringes under en almenpsykologisk synsvinkel eller anvendes til at belyse almenpsykologien

Omfang og forventet arbejdsindsats

15 ECTS svarer til 405 timers arbejdsindsats, og disse forventes fordelt på følgende måde:

<i>Aktivitet</i>	<i>Timer</i>
<i>Introduktion og gruppedannelse</i>	<i>4</i>
<i>Forelæsningsrække, 8 x 2 timer</i>	<i>16</i>

Vejledning (for en 2-personers gruppe)	2
5 seminargange á 2 timer	10
Læsning og forberedelse	373
Eksamen	1-2 timer afhængigt af gruppestørrelse

NB: lektioner tælles som timer.

Antal forelæsninger: 8 (ekskl. Semesterintroduktion)

Antal seminar timer: 5x2 timer

Antal seminarhold: (afhænger af antallet af vejledere)

Deltagere

Samlæses med 6. semester på bachelorstudiet i psykologi.

Deltagerforudsætninger

Det anbefales, at man har gennemført de foregående sidefagssemestre.

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Følgende er en oversigt over:

- Gruppedannelse og semesterintroduktion
- Forelæsningsrækken i almenpsykologi og psykologiens historie
- Evalueringerne

Udover dette afholder hver vejleder 5 seminargange.

Aktivitet	Tidsslot	Titel	Underviser/ Seminarholder
Introduktion & gruppedannelse	2 x 45 min.	Introduktion til projektet (samlæst med hovedfagsstuderende)	Rasmus Birk
Gruppedannelse	2x45 min	Gruppedannelse for sidefag	Carsten Rønn
Psykologiens historie	2 x 45	<i>The emergence of modern psychology and it's meta-theoretical issues</i>	Brady Wagoner
Psykologiens historie	2 x 45	Forholdet mellem psykologi og historie	Rasmus Birk
Psykologiens historie	2 x 45	Psykologi, samfund og magt	Rasmus Birk
Almenpsykologi	2 x 45	Almenpsykologi	Carsten Rønn
Almenpsykologi	2 x 45	Subjektmodeller	Sebastian Tobias-Renstrøm
Almenpsykologi	2 x 45	Pædagogisk psykologi som almenpsykologi	Noomi Matthiesen

Almenpsykologi	2 x 45	Almenpsykologi og evolutionær realisme	Einar Baldursson
Almenpsykologi	2 x 45	Psychology and the politics of knowledge production	Sarah Awad
Midtvejseevaluering	1 x 45 min		Rasmus Birk
Slutevaluering	1 x 45 min		Rasmus Birk

Eksamen

Mundtlig på baggrund af projekt.

Den mundtlige del af prøven foregår som en diskussion mellem den/de studerende, eksaminator og censor med udgangspunkt i den af én eller flere studerende udarbejdede projekt- rapport.

Den mundtlige prøve indledes med et oplæg fra den/de studerende, som maksimalt forventes at vare 5 minutter pr. studerende.

Sidetal: En projektrapport på:

- 15-25 sider for individuelt udarbejdede projektrapporter
- 40-50 sider for to studerende
- 50-70 sider for tre studerende
- 60-80 sider for fire studerende
- 70-90 sider for fem studerende
- 80-100 sider for seks studerende

Resumé: Der udarbejdes et resumé på engelsk. Resuméet skal være på højst 2 sider og indgår i helhedsvurderingen. En procesbeskrivelse vedlægges projektet som bilag.

Besvarelsen skal demonstrere de læringsmål, som er angivet i modulbeskrivelsen ovenfor.

Normeret prøvetid: Ved gruppeprøver: 20 minutter pr. studerende samt 10 minutter til votering og karaktergivning pr. gruppe. For individuelle eksaminer er prøvetiden 30 minutter inklusive votering og karaktergivning.

Der foretages en samlet bedømmelse af projektrapporten (inkl. resumé) og den mundtlige præstation.

Pensumramme: 1250 standardsider ikke for snævert afgrænset vejledergodkendt, selvvalgt litteratur i tilknytning til projektet

Forelæsningsrække: Almenpsykologi og psykologiens historie

Det er en frivillig (dvs. uden eksamen) forelæsningsrække som tilbydes til de studerende på 6. semester og KA-sidefag. Der opgives ikke pensum til dette fag, men en række forslag til litteratur, som kan være en inspiration til jeres projekter. Formålet med kurset er at gennemgå forskellige perspektiver på det almenpsykologiske, samt på psykologiens historie og dens relevans.

Forelæsningsbeskrivelser og anbefalet litteratur:

The emergence of modern psychology and its meta-theoretical issues

2x45 minutter v/ Brady Wagoner

This lecture traces the emergence of modern psychology in 18th and 19th century with attention to the sticky meta-theoretical issues thinkers dealt with in outlining the fledgling discipline. These issues have not been solved to this day but remain as implicit assumptions in the background of contemporary thinking about the mind. Returning to the early formation of psychology we can make them explicit and openly discuss them.

Anbefalet litteratur:

- Greenwood, J.D. (2008). A conceptual history of psychology. McGraw-Hill. Kapitel 8 (55s).
- Leary, D.E. (1982). Immanuel Kant and the Development of Modern Psychology. In W.R.Woodward and M.G. Ash (eds.), *The Problematic Science: Psychology in Nineteenth-Century Thought* (pp. 17-42). Praeger. (25s)

Forholdet mellem psykologi og historie

2x45 minutter v/ Rasmus Birk

Hvad er forholdet mellem psykologi og historie? Hvorfor skal vi forholde os til *historie* – og særligt psykologiens til tider lidt støvede historie? I denne forelæsning vil jeg argumentere for, at vi bør forholde os til både psykologiens historie og historiske processer mere generelt, fordi psykologiens *genstandsfelt er historisk afhængigt*. Jeg vil argumentere for, at en lang række af psykologiens genstand – subjektivitet, identitet, IQ, kognition, emotioner, psykiske lidelser mm. – er afhængige af historiske processer. Jeg vil dertil introducere til en række forskellige bud på, *hvordan* vi kan forstå denne historiske afhængighed.

Anbefalet litteratur:

- Danziger, K. (1997). *Naming the Mind: How Psychology Found its Language*. SAGE. Introduction, chapter 4, 5, 6 & 10)
- Valsiner, J. (2012). *A Guided Science: History of Psychology in the Mirror of Its Making*. Transaction Publishers (pp.75-170)
- Muthukrishna, M., Henrich, J., & Slingerland, E. (2021). Psychology as a Historical Science. *Annual Review of Psychology*, 72(1), 717–749. <https://doi.org/10.1146/annurev-psych-082820-111436>
- Smith, Roger. 'The History of Psychological Categories'. *Studies in History and Philosophy of Science Part C: Studies in History and Philosophy of Biological and Biomedical Sciences* 36, no. 1 (1 March 2005): 55–94. <https://doi.org/10.1016/j.shpsc.2004.12.006>.

Psykologi, samfund og magt

2 x 45 minutter v/ Rasmus Birk

I denne forelæsning vil jeg introducere til sociologen Nikolas Rose og hans skelsættende analyser af psykologien. Rose argumenterer for, at psykologi – som videnskab og særligt som praksis – har været en vigtig aktør i opbygningen af moderne, vestlige og liberale demokratier.

I forelæsningsen vil jeg derudover diskutere, hvordan vi kan forstå psykologiens samfundsmæssige rolle i dag.

Anbefalet litteratur:

- Kvale, S. (2003). The Church, the Factory and the Market: Scenarios for Psychology in a Postmodern Age. *Theory & Psychology*, 13(5), 579–603. <https://doi.org/10.1177/09593543030135005>
- Rose, N. (1985). *The psychological complex: Psychology, Politics and Society in England 1869-1939*. Routledge & Kegan Paul. Can be read online at nikolasrose.com/books
- Rose, N. (1998). *Inventing Our Selves: Psychology, Power and Personhood*. Cambridge University Press.
- Rose, N. (1999). *Governing the Soul: The Shaping of the Private Self (2nd ed.)*. Free Association Books.

Almenpsykologi

2x45 min v/ Carsten Rønn

I forelæsningsen fremstilles centrale træk ved Preben Bertelsens forståelse af almen psykologi i 'Antropologisk psykologi'. Preben Bertelsens teori om almen psykologi rummer i sig selv gode muligheder for at planlægge og rammesætte en bachelor opgave/opgave i almen psykologi og psykologiens historie i et eklektisk, integrativt perspektiv, der skaber helhed og sammenhæng. Både med hensyn til kravet om en række psykologiske discipliner, der skal indgå i opgaven; dels relevante og væsentlige metateoretiske overvejelser; dels relevante og væsentlige refleksioner af psykologihistorisk karakter af betydning for den samlede opgave.

I forelæsningsen vil disse integrative bestræbelser blive eksemplificeret ved et udvalg af modeller og eksemplariske eksempler på hvordan den antropologiske psykologi kan være en nyttig rammesætter for at planlægge, tilrettelægge, gennemføre, evaluere og dokumentere studier indenfor den almenpsykologiske ramme. Herunder behandles spørgsmål om afgrænsning, valg af teorier og aktuel empirisk forskningslitteratur og integration af empiri og teori i problembehandlingen.

I forelæsningsen vil der blive peget på eksempler på hvordan denne rammesætning kan benyttes i projekter vedrørende børn og unges opvækst i familie og i samfundsmæssige, institutionelle sammenhænge som folkeskole, efterskole, specialskole, ungdomsuddannelser, kriminalforsorgens institutioner, asylcentre eller lignende.

Anbefalet litteratur:

- Bertelsen, P. (2003). *Antropologisk psykologi En almenpsykologisk opfattelse af den frie vilje, bevidstheden og selvet*. København: Frydenlund Grafisk. [se fx 'Kapitel 8 En antropologisk psykologisk taksonomi', side 198-217]
- Sonne-Ragans, V. (2019). *Anvendt videnskabsteori Reflekteret teoribrug i videnskabelige opgaver*. København: Samfundslitteratur. [se fx 'Introduktion', side 11-37; 'Kapitel 1 Eklekticisme, side 39-55]

Subjektmodeller

2x45 minutter v/ Sebastian Tobias-Renstrøm

Forelæsningen vil introducere begrebet om subjektmodeller ved at give et bud på en videnskabsteoretisk bestemmelse af begrebet om modeller og af begrebet om subjektivitet. Det vil introducere forskellige måder at dechifrere mellem forskellige typer af subjektmodeller og komme med et konkret eksempel på, hvordan arbejdet med subjektmodeller kan hjælpe ens overvejelser over samt videnskabelige vurdering af psykologiske teoriers gyldighed.

Pædagogisk psykologi som almenpsykologi

2x45 minutter v/ Noomi Matthiesen

Den pædagogiske psykologis grundspørgsmål er, hvordan lærer mennesket at være, som det er? Pædagogisk psykologi handler således om tilblivelsesprocesser. I denne forelæsning vil jeg beskrive den pædagogiske psykologi i et historisk perspektiv, og argumentere for at psykologien har bidraget til skabelsen af det ekpressive, entreprenante og rettighedskrævende subjektideal i uddannelsessystemet.

Anbefalet litteratur:

- Martin, J. & McLellan, A.M. (2013). *The Education of Selves. How psychology transformed students.* New York: Oxford University Press.
- Nielsen, K. (2008). *Skolepsykologiske teknologier. En skitse til en kritisk forståelse af den pædagogiske psykologi.* I: S. Brinkmann & P. Triantafillou (red.). *Psykens Historier i Danmark. Om forståelsen og styringen af sjælelivet.* Frederiksberg: Samfundslitteratur. Kap. 6. s. 121-141.

Almenpsykologi og evolutionær realisme

2x45 minutter v/ Einar Baldursson

Forestillingen om den "almene" eller "grundlæggende" psykologi er afkom af en filosofisk forestilling der stammer fra første halvdel af det forrige århundrede. Påstanden er at videnskabernes praksis og resultater kan tilgås ud fra en filosofisk forestilling om verdens orden i form af domæner, strukturer og relationer. Det forrige århundrede er ikke mindst historien om hvordan denne forestilling brød sammen i takt med en række revolutionære fund indenfor naturvidenskaberne. Såvel kvantefysikken som evolutionslæren spiller her en central rolle.

Indenfor psykologien ses fortsat at filosofisk metafysik spiller en rolle som på mange måder er ekko af fortiden. Retninger som eksistentialisme, fænomenologi, hermeneutik og socialkonstruktionisme er eksempler på at filosofiske traditioner og metafysik fortsat sætter dagsorden i psykologien. En del af forklaringen er at evolutionslæren (her forstået som et fokus på psyken som et produkt af en evolutionær historie) blev i længere periode ignoreret af psykologiens hovedretninger.

I forelæsningsen vil jeg argumentere for og forsøge at demonstrere hvordan evolutionær heuristik kan understøtte en naturalistisk forståelse af psykologien. En sådan evolutionær realisme kan skabe et grundlag for og afgrænsning af psykologien og sikre dens ontologiske status.

Anbefalet litteratur:

- Baldursson, E. B. (2020). Evolutionær realisme som perspektiv. In *Metodernes praksis. Bind II: Realistisk Metode i Psykologien* (pp. 93-112). Aalborg Universitetsforlag.
- Giere, R. N. (2004). How models are used to represent reality. *Philosophy of science*, 71(5), 742-752.
- Kurzban, R., & Leary, M. R. (2007). Modularity and the social mind: Are psychologists too self-ish?. *Personality and Social Psychology Review*, 11(2), 131-149.
- Nesse, R. M., & Ellsworth, P. C. (2009). Evolution, emotions, and emotional disorders. *American Psychologist*, 64(2), 129.
- Pawson, R. & Baldursson, E.B. (2020) Lydhør realisme og vejen til mellemniveau teorier. In *Metodernes praksis. Bind II: Realistisk Metode i Psykologien* (pp. 145-164). Aalborg Universitetsforlag.

Psychology and the politics of knowledge production
2x45 minutter v/ Sarah Awad

In this lecture, we discuss psychology as a science that is situated within larger social, political, and economic contexts that have shaped its knowledge production.

One could argue that Psychology is a 'helping' science, aimed at understanding what it is to be human and studying the conditions contributing to mental health, meaningful social relations, and nurturing environments.

However, the psychological science has been also used to oppress and other certain groups of people based on their race, gender, sexuality, ethnicity, and culture.

If psychology is a 'helping' science, who does it help and in the interest of whom?

And does psychological science have a moral and political obligation to work against injustice?

Anbefalet litteratur:

- Teo, T., & Febraro, A. R. (2003). Ethnocentrism as a form of intuition in psychology. *Theory & Psychology*, 13(5), 673-694.
- Winston, A. S. (2020). Scientific racism and North American psychology. In *Oxford research encyclopaedia of psychology*.
- Christensen, I. L., & Rud, S. (2013). Arctic Neurasthenia—The Case of Greenlandic Kayak Fear 1864–1940. *Social history of medicine*, 26(3), 489-509.
- Rutherford, A., Vaughn-Blount, K., & Ball, L. C. (2010). Responsible opposition, disruptive voices: Science, social change, and the history of feminist psychology. *Psychology of Women Quarterly*, 34(4), 460-473.
- Reddy, G., & Amer, A. (2022). Precarious engagements and the politics of knowledge production: Listening to calls for reorienting hegemonic social psychology. *British Journal of Social Psychology*, <https://doi.org/10.1111/bjso.12609>
- Teo, T. (2011). Empirical race psychology and the hermeneutics of epistemological violence. *Human Studies*, 34, 237-255.

Valgfag (kun KA-sidefag på 75 ECTS)

Informationsvisualisering: Visuel Perception af viden, information og data
Information Visualization: Visual Perception of Knowledge, Information and Data

ECTS: 5

STADS-kode: HEA460041V

Placering

Bachelorstuderende på 4. eller 6. semester, samlæst med KA-sidefagsstuderende, 75 ECTS.

Modulansvarlig

Nik Kharlamov, nik@ikp.aau.dk

Undervisere

Nik Kharlamov, nik@ikp.aau.dk

Type og sprog

Valgfag.

Undervisningen foregår på dansk.

Mål

Viden

Den studerende skal gennem modulet opnå viden om:

- historisk, kulturel, teoretisk og praktisk rolle af informationsvisualisering i menneskernes kommunikation og interaktion
- relevante idéer, teorier, begreber og videnskabelige resultater indenfor perceptionspsykologi, med særligt fokus på synsperception
- relevante idéer, teorier, begreber og videnskabelige resultater om information på tværs af relevante discipliner
- centrale typer af information (viden, information, data) og primære praktiske måder at formidle disse på visuelt, inklusiv digitale visualiseringsværktøjer

Færdigheder

Den studerende skal gennem modulet opnå færdigheder i:

- identificere og formulere relevante teoretiske og praktiske problemstillinger indenfor informationsvisualisering
- beskrive og redegøre for relevante idéer, teorier, begreber og videnskabelige resultater indenfor perceptionspsykologi og tværvidenskabelig informationsforskning, med informationsvisualisering som omdrejningspunkt
- reflektere over og forholde sig kritisk til forskellige typer af informationsvisualisering, inklusiv digitale visualiseringsværktøjer

Kompetencer

Den studerende skal gennem modulet opnå kompetencer til:

- anvende ovenstående viden og færdigheder til at undersøge, diskutere og arbejde med teoretiske og praktiske problemstillinger indenfor informationsvisualisering, ved brug af relevant teori, metoder og videnskabelige resultater på en selvstændig, velargumenteret, nuanceret og kritisk måde
- selvstændigt at kunne tage ansvar for egen faglig udvikling

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Modulet introducerer grundlæggende idéer, principper, begreber og resultater bag menneskernes perception af visualiseret information, samt visse anvendte perspektiver og praktiske tilgange indenfor visualisering af information. Informationsvisualisering forstås bredt--som visualisering af abstrakte idéer og strukturer (vidensvisualisering), visualisering af konkret information af forskellige slags (informationsvisualisering i snæver forstand) samt visualisering af kvalitativt og kvantitativt data (datavisualisering). Visualisering diskuteres på grundlag af perceptionspsykologisk videnskab om menneskernes perceptuelle evner og systemer, med særligt fokus på synssystem. Modulet indeholder praktiske øvelser i visualisering af forskellige typer af information med hensyn til forskellige modtagergrupper (evaluering af eksisterende visualiseringer og produktion af egne visualiseringer).

Omfang og forventet arbejdsindsats

5 ECTS points svarer til 135 timer.

Aktivitet	Timer
6 forelæsninger á 2 timer	12
4 seminarer á 2 timer	8
Læsning og forberedelse	115
Eksamen (aktiv deltagelse)	0
I alt	135

Deltagere

Bachelorstuderende på 4. eller 6. semester, samlest med KA-sidefagsstuderende, 75 ECTS. Modulet er relativt selvstændigt og kan samles med andre relevante uddannelser ved forhåndsgodkendelse fra de pågældendes studienævn.

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Aktivitet	Tidsslot	Titel	Underviser
1. Forelæsning	2 x 45 min	Informationsvisualisering: Problematikker og begreber	Nik Kharlamov
2. Forelæsning	2 x 45 min	Kognitiv psykologi af informationsforståelse	Nik Kharlamov
1. Seminar	2 x 45 min	Seminar	Nik Kharlamov
3. Forelæsning	2 x 45 min	Synsperception og visuel kognition	Nik Kharlamov
2. Seminar	2 x 45 min	Seminar	Nik Kharlamov
4. Forelæsning	2 x 45 min	Fra visuelle objekter til informationsobjekter	Nik Kharlamov
5. Forelæsning	2 x 45 min	Visuelle fortællinger og visualiseringsdesign	Nik Kharlamov
3. Seminar	2 x 45 min	Seminar	Nik Kharlamov
6. Forelæsning	2 x 45 min	Software og teknikker for visualisering af kvantitative data	Nik Kharlamov
4. Seminar	2 x 45 min	Seminar	Nik Kharlamov

Eksamen

Aktiv deltagelse/løbende evaluering

Prøven består i tilfredsstillende aktiv deltagelse i kurset, hvilket indebærer 75 % tilstedeværelse samt indløsning af samtlige opgaver, som stilles i løbet af kurset (på seminarer).

Hvis den studerende ikke kan bestå ved aktiv deltagelse/løbende evaluering er der brugt et eksamensforsøg.

ECTS: 5

Bedømmelsesform: Bestået/ikke bestået

Censur: Intern prøve

Syge- og reeksamen

Skriftlig. Prøven er individuel.

Prøven er en hjemmeopgave, med en af den studerende valgt og af den kursusansvarlige underviser godkendt problemstilling i relation til pensum.

Pensumramme: ca. 500 sider obligatorisk litteratur.

Sidetæl: 5-7 sider. Besvarelsen bedømmes af eksaminator.

Forelæsningsmanchet/Pensum (494 sider):

Grundbog: Ware, C. (2021). *Information visualization: Perception for design* (4th ed.).

Elsevier. <https://doi.org/10.1016/C2016-0-02395-1> [Download ved at indtaste DOI link i AUB søgefelt]

1. Informationsvisualisering: Problematikker og begreber

2 timer v/ Nik Kharlamov

Forelæsningen introducerer genstand, metode, begreber og problematikker ved det tværdisciplinære forskningsfelt informationsvisualisering. Vi diskuterer forskellige typer af information, der kan visualiseres, samt skitserer de psykologiske, kommunikative og kulturelle faktorer ved informationsvisualiseringspraksisser.

Pensum [70 sider]:

- Ware, Kap. 1 [29 sider]
- Tversky, B. (2018). Storytelling in the wild: Implications for data storytelling. In N. H. Riche, C. Hurter, N. Diakopoulos & S. Carpendale (Eds.), *Data-driven storytelling* (pp. 17–57). CRC Press. <https://doi.org/10.1201/9781315281575> [41 sider, download ved at indtaste DOI link i AUB søgefelt]

2. Kognitiv psykologi af informationsforståelse

2 timer v/ Nik Kharlamov

Kognitionspsykologisk forståelse af mennesker tager afsæt i sind som informationsbearbejdningssystem. Forelæsningen skitserer de relevante aspekter af kognition, fra perception til beslutningstagen, som udgør den psykologiske kerne ved indsamling og brug af visuel information.

Pensum [67 sider]:

- Ware, Kap. 11 [32 sider]
- Cohn, N. (2020). Your brain on comics: A cognitive model of visual narrative comprehension. *Topics in Cognitive Science*, 12(1), 352-386. <https://doi.org/10.1111/tops.12421> [35 sider, download ved at indtaste DOI link i AUB søgefelt]

2. forelæsning følges af Seminar 1.

3. Synsperception og visuel kognition

2 timer v/ Nik Kharlamov

Visuel information indtages som udgangspunkt gennem øjnene og bearbejdes af synssystemet. Denne forelæsning skitserer strukturen ved menneskernes synssystem og dets forhold til miljøet og stimuli i miljøet samt hvordan visuel information behandles kognitivt.

Pensum [124 sider]:

- Ware, Kap. 2 (undtagen afsnit "The optimal display") [33 sider]
- Ware, Kap. 4 (undtagen afsnit "Color measurement", "Application 3: Pseudocolor sequences for data maps" og "Application 4: Color reproduction") [23 sider]
- Ware, Kap. 5 (undtagen afsnit "Glyph design") [33 sider]
- Ware, Kap. 6 (kun indledning og afsnit "Gestalt laws", "Perceiving patterns in continuous line charts", "Perceiving patterns in multidimensional discrete data", "The visual grammar of node-link diagrams" og "The processes of pattern finding") [35 sider]

3. forelæsning følges af Seminar 2.

4. Fra visuelle objekter til informationsobjekter

2 timer v/ Nik Kharlamov

Information repræsenteres i forskellige visuelle objekter og scener. Forelæsningen diskuterer forskellige slags af visuelle objekter og forskellige typer af information, som disse kan repræsentere på god og ondt. Dertil hører også visse aspekter af 3D-rumperception og interaktion i og med 3-dimensionelt rum, både fysisk og virtuel.

Pensum [71 sider]:

- Ware, Kap. 8 [34 sider]
- Ware, Kap. 7 (kun afsnit "Depth cues in combination") [3 sider]
- Ware, Kap. 10 (kun afsnit "Exploration and navigation loop") [13 sider]
- Drucker, S., Huron, S., Kosara, R., Schwabish, J., & Diakopoulos, N. (2018). Communicating data to an audience. In N. H. Riche, C. Hurter, N. Diakopoulos & S. Carpendale (Eds.), *Data-driven storytelling* (pp. 211–231). CRC Press. <https://doi.org/10.1201/9781315281575> [21 sider, download ved at indtaste DOI link i AUB søgefelt]

5. Visuelle fortællinger og visualiseringsdesign

2 timer v/ Nik Kharlamov

I de fleste tilfælde indgår konkrete visuelle repræsentationer (visualiseringer) i fortællinger og kontekster. Forelæsningen diskuterer forskellige teknologiske, perceptuelle og sociale kontekster for præsentation af visualiseringer (herunder tekst, interaktive hjemmesider og oplæg som forskellige formater). Som en specifik case diskuteres Microsoft PowerPoint, idet denne software i kraft af sin udbredelse har opnået meget central status i vores liv, ofte med alvorlige konsekvenser. Forelæsningen præsenterer idéer og guidelines til effektiv design af visualiseringer med udgangspunkt i menneskelig perception og kognition.

Pensum [85 sider]:

- Ware, Kap. 9 [28 sider]
- Ware, Kap. 12 (undtagen afsnit "Useful textbook references") [29 sider]
- Kosslyn, S. M., Kievit, R. A., Russell, A. G., & Shephard, J. M. (2012). PowerPoint® presentation flaws and failures: A psychological analysis. *Frontiers in Psychology*, 3, a230. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2012.00230> [22 sider, gratis adgang]
- Kelleher, C., & Wagener, T. (2011). Ten guidelines for effective data visualization in scientific publications. *Environmental Modelling and Software*, 26(6), 822–827. <https://doi.org/10.1016/j.envsoft.2010.12.006> [6 sider, download ved at indtaste DOI link i AUB søgefelt]
- Genbesøg evt. Tversky, Cohn samt Drucker et al. fra tidligere kursusgange.

5. forelæsning følges af Seminar 3.

6. Software og teknikker for visualisering af kvantitative data

2 timer v/ Nik Kharlamov

Forelæsningen introducerer en række populære software løsninger (herunder Excel og R med ggplot2 pakke), som bruges i visualisering af kvantitative data, samt teknikker for visualisering af konkrete datasæt.

Pensum [77 sider]:

- Wickham, H., & Grolemund, G. (2016). *R for data science: Import, tidy, transform, visualize, and model data*. O'Reilly. Hele bogen i en løbende opdateret udgave er tilgængelig på <https://r4ds.had.co.nz/index.html> og det er denne udgave, der bruges. Kap. 1 (Kun afsnit 1.1, 1.4, 1.5, 1.6) [7 sider], Kap. 2 [1 side], Kap. 3 [20 sider], Kap. 4 [3 sider].
- Schwabish, J. (2023). *The philosophy of data visualization in Excel*. CRC Press. Kap. 3. <https://doi.org/10.1201/9781003321552-4> [7 sider, download ved at indtaste DOI link i AUB søgefelt]
- Grant, R. (2019). *Data visualization: Charts, maps, and interactive graphics*. CRC Press. <https://doi.org/10.1201/9781315201351> Preface, Kap. 1, Kap. 2 [39 sider, bogen er foreslået til indkøb ved AUB, ellers indskannes]

6. forelæsning følges af Seminar 4. Seminaret er dedikeret til øvelser i visualisering af kvantitativ data fra Kap. 3 i Wickham og Grolemund. Til seminaret skal studerende installere de nyeste versioner af følgende software:

- R (<https://cran.r-project.org/>)
- R Studio/Posit Desktop Open Source udgave (<https://www.rstudio.com/products/rstudio/>)

Begge dele er gratis offentligt tilgængeligt (open source) software og findes i versioner til MS Windows og MacOS. Se evt. forklaring i Wickham og Grolemund, afsnit 1.4.

Køn og feminisme i psykologi

Gender and Feminism in Psychology

ECTS: 5

STADS-kode: HEA880024V

Placering

Bachelorstuderende på 4. eller 6. semester, samlest med KA-sidefagsstuderende, 75 ECTS.

Modulansvarlig

Paula Cavada Hrepich, pcavadah@ikp.aau.dk

Sarah Awad, awads@ikp.aau.dk

Undervisere

Lise Rolandsen Agustin, liserad@ikp.aau.dk

Noomi Matthiesen, noomi@ikp.aau.dk

Peter Clememt Lund, pclement@ikp.aau.dk

Sarah Awad, awads@ikp.aau.dk

Michelle Angelica Lind Kaptain, mianlika@ikp.aau.dk

Type og sprog

Valgfag.

Undervisningen foregår på dansk og engelsk.

Mål

Viden

Den studerende skal gennem modulet opnå viden om:

- forskellige tilgange til køn og seksualitet og deres bidrag til psykologifagets udvikling
- og grundig forståelse af relevante feministiske begreber og teorier
- og grundig forståelse af feministiske teoriers bidrag til psykologi
- feministiske teoriers bidrag til studierne af barndom, udvikling og kønnede forældreskab
- udviklingen af feministiske og queer bevægelser.

Færdigheder

Den studerende skal gennem modulet opnå færdigheder i:

- at beskrive og redegøre for relevante begreber og tematikker inden for køns teorier
- at forklare og analysere feministiske teoriers bidrag til forståelsen af psykologiske fænomener
- at analysere ulige magtforhold i hverdagspraksisser og på strukturelt niveau
- at analysere feministiske og queerteoriens muligheder, udfordringer og problemstillinger

Kompetencer

Den studerende skal gennem modulet opnå kompetencer til:

- at identificere magt- og kønsfordelingsdynamikker i viden og praksis inden for psykologi og beslægtede fagområder
- at anvende viden og færdigheder til teoretisk og metodisk at undersøge relevante psykologiske problemstillinger i lyset af feministisk teori på en selvstændig, velargumenteret, nuanceret og kritisk måde
- at reflektere kritisk og nuanceret over kønsligestilling
- selvstændigt at kunne tage ansvar for egen videre faglig udvikling

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Modulet omfatter en introduktion til centrale teorier om køn, herunder feministiske teorier og deres bidrag til psykologisk viden og praksis.

Modulet sætter den studerende i stand til at diskutere og analysere, hvordan teorier om køn og de feministiske teorier har påvirket forskning og viden inden for psykologi og relaterede fag som visuelle kulturstudier, familiestudier, politologi og pædagogik.

Undervisningen vil være baseret på dansk og international forskning og inddrager i høj grad empiriske eksempler.

Forelæsninger arbejdes problemorienteret med udvalgte cases, som efterfølgende diskuteres i grupper og opsamles i plenum.

Omfang og forventet arbejdsindsats

5 ECTS points svarer til 135 timer.

<u>Aktivitet</u>	<u>Timer</u>
<u>5 forelæsninger á 2 timer</u>	<u>10</u>
<u>1 forelæsninger á 4 timer</u>	<u>4</u>
<u>2 seminarer á 2 timer</u>	<u>4</u>
<u>2 seminarer á 1 timer</u>	<u>2</u>
<u>Læsning og forberedelse</u>	<u>115</u>
<u>Eksamen (aktiv deltagelse)</u>	<u>0</u>
<u>I alt</u>	<u>135</u>

Deltagere

Bachelorstuderende på 4. eller 6. semester, samlest med KA-sidefagsstuderende, 75 ECTS.

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Aktivitet	Tidsslot	Titel	Underviser
1. Introduktion	Forelæsning 2 x 45 min. Seminar med gruppearbejde 2 x 45 min.	Introduction to main theoretical approaches to gender	Sarah Awad & Paula Cavada Hrepich
2.	Forelæsning 2 x 45 min. Seminar med gruppearbejde 1 x 45 min.	Gender as performative subjectivity	Peter Clement Lund
3.	Forelæsning 2 x 45 min. Seminar med gruppearbejde 1 x 45 min.	Women's movements, diversity and intersectionality	Lise Rolandsen Agustín
4.	Forelæsning 2 x 45 min. Forelæsning 2 x 45 min. Seminar med gruppearbejde 2 x 45 min.	Children and development under a feminist lens Family and feminism	Paula Cavada Hrepich Noomi Matthiesen
5.	Forelæsning 4 x 45 min. —	Tackling inequalities in practice	Sarah Awad & Michelle Angelica Lind Kaptain

Eksamen

Aktiv deltagelse/løbende evaluering.

Prøven består i tilfredsstillende aktiv deltagelse i kurset, hvilket indebærer 75 % tilstedeværelse samt indløsning af samtlige opgaver (heri indgår bl.a. kort essayskrivning, gruppearbejde og gruppepræsentation), som stilles i løbet af kurset.

ECTS: 5

Bedømmelsesform: Bestået/ikke bestået

Censur: Intern prøve

Hvis den studerende ikke kan bestå ved aktiv deltagelse/løbende evaluering, er der anvendt et eksamensforsøg

Syge- og reeksamen

Skriftlig. Prøven er individuel.

Prøven er en hjemmeopgave, med en af den studerende valgt og af den kursusansvarlige underviser godkendt problemstilling i relation til pensum.

Pensumramme: 500 sider obligatorisk litteratur.

Sidetæl: 5-7 sider.

Besvarelsen bedømmes af eksaminator

Forelæsningsmanchet/Pensum:

Modulaktiviteter (kursusgange mv.) og pensum:

Det ligger fordelt på 5 dage = 20 timer.

1. Forelæsning - Introduction

4 timer v/ Sarah Awad & Paula Cavada-Hrepich

The course starts by considering whether there is a tenable distinction between sex and gender, what it means to say that a category is socially constructed, and how social constructions can be oppressive. The purpose of this lecture is to give an overview of the approaches that have tackled these questions and how they have found space in the psychological theorization. Strengths and weaknesses of these different theories are discussed.

Pensum:

- Ahmed, S. (2017). Introduction. *Living a Feminist Life* (pp.2-18). Durham, NC: Duke University Press. (15p)
- Beauvoir, Simone de (2011). Introduction. *The Second Sex* (pp. 23-39). (Constance Borde & Sheila Malovany-Chevallier, Trans.). New York: Vintage Books. (15s)
- Hansen, K. G., & Pedersen, B. M. (2012). Psykologisk kønsforskning og mainstreamforskning i køn: et dansk perspektiv. I *Køn og kultur i psykologien: Teori og praksis* (s. 7-27). København: Dansk Psykologisk Forlag. (20s)
- Inglis, D. & Thorpe, C. (2012). *An Invitation to Social Theory*. Cambridge: Polity Press. Chapter 11: Feminist Paradigms. (23s)
- Magnusson, E., & Marecek, J. (2012). Theories of gender in psychology: an overview. *Gender and culture in psychology: Theories and practices* (pp.31-43). Cambridge University Press. (12s)
- Mohanty, Chandra Talpade. "Under Western Eyes: Feminist Scholarship and Colonial Discourses." *Feminist Review*, no. 30, 1988, pp. 61–88. (18 s)
- Rutherford, A., Vaughn-Blount, K., & Ball, L. C. (2010). Responsible opposition, disruptive voices: Science, social change, and the history of feminist psychology.

Psychology of Women Quarterly, 34(4), 460-473. (14s)

- Stainton Rogers, W., & Stainton Rogers, R. (2001). The psychology of gender and sexuality: An introduction. McGraw-Hill Education (UK). Chapter 5: Feminist challenges (38s)
- Young, I. M. (2002). Lived body vs gender: Reflections on social structure and subjectivity. Ratio, 15(4), 410-428. (18s)

2. Forelæsning - Judith Butler: Gender as performative subjectivity

2 timer v/ Peter Clement Lund

This lecture will introduce parts of Judith Butler's work on gender, subjectivity and identity. Butler's thoughts on how the body is constructed and formed into a subject will be discussed along with her thoughts on the relationship between subjectivity and identity. There will be a discussion of how Butler's sees the subject as suppressed by regimes of power in society. Furthermore, it will be discussed how Butler views gender and how she understands gender as a subjectivating mechanism. It will also be discussed why and how she is concerned with emancipating individuals from the construct of gender in general and how her critique of feminist theory is grounded in the notion of gender as performative subjectivity.

Pensum:

- Brady, A. & Schirato, T. (2011). Introduction. In Understanding Judith Butler. SAGE Publications Ltd. http://primo.aub.aau.dk/desktop:Samlet:TN_scopus2-s2.0-84859395061 (4s)
- Brady, A. & Schirato, T. (2011). Subjectivity, identity and desire. In Understanding Judith Butler. SAGE Publications Ltd. http://primo.aub.aau.dk/desktop:Samlet:TN_scopus2-s2.0-84859395061 (25s)
- Brady, A. & Schirato, T. (2011). Gender. In Understanding Judith Butler. SAGE Publications Ltd. http://primo.aub.aau.dk/desktop:Samlet:TN_scopus2-s2.0-84859395061 (28s)

Case analysis

1 time v/ Peter Clement Lund

The students will work in groups analyzing a case study through the concepts and ideas reviewed during the day.

3. Forelæsning - Women's movements, diversity and intersectionality

2 timer v/ Lise Rolandsen Agustín

In recent years the study of women's movements has partly focused on the ways in which different inequalities (such as gender, ethnicity, age, etc.) interact in the practices and aims of

these social movements. Membership bases, advocacy efforts and mobilization patterns are addressed from the perspective of intersectionality. This session introduces to feminist analyses of women's movements, focusing on their mobilization as well as their institutionalization. The session emphasizes in particular the study of diversity, power relations and patterns of in/exclusion within movements and how these dimensions affect their collective identity and action strategies.

Pensum:

- Montoya, C. (2019). From Identity Politics to Intersectionality? Identity-Based Organizing in the Occupy Movements. In Irvine, J., Lang, S. & Montoya, C. (eds), *Gendered Mobilization, Intersectional Challenges: Contemporary Social Movements in the North America and Europe* (pp. 135-153). London: ECPR Press. (18s)
- Lepinard, E. (2014). Doing Intersectionality. Varieties of Feminist Practices in France and Canada, *Gender & Society*, 28(6), 877–903. (13s)
- Rolandsen Agustín, L. (2013). Transnational Collective Mobilisation: Challenges for Women's Movements in Europe. In Mokre, M. & Siim, B. (eds), *Negotiating Gender and Diversity in an emergent European Public Sphere* (pp.161-178). Basingstoke: Palgrave Macmillan. (18s)

Case analysis

1 timer v/ Lise Rolandsen Agustín

The students will work in groups analyzing a case study through the concepts and ideas reviewed during the day.

4a. Forelæsning - Children and development under a feminist lens

2 timer v/ Paula Cavada-Hrepich

This lecture departs from the premise that the understanding of children and childhood cannot be conceived independently of a political and cultural agenda. This requires looking at the broader cultural context and practices that shape and give meaning to gender, as well as its imbalances in status and power. In this scenario, the role of developmental psychology is critically analyzed.

Pensum:

- Burman, E., & Stacey, J. The child and childhood in feminist theory. *Feminist Theory*, 11(3), 227-240. (13s)
- Truong, T.D. (1997). Gender and Human Development: A Feminist Perspective. *Gender, Technology and Development*, 1(3), 349–370. (21s)
- Leaper, C. (2000). The social construction and socialization of gender during development. In P. H. Miller & E. Kofsky Scholnick (Eds.), *Toward a feminist developmental psychology* (pp. 127-152). Florence, KY, US: Taylor &

Frances/Routledge. (25s)

4b. Forelæsning - Family and feminism

2 timer v/ Noomi Matthiesen

This lecture describes the western cultural construction of the practice of parenting focusing on the normative ideals of mothering and fathering. The role of developmental psychology, as well as neuroscience, is discussed in the emergence of commonsense notions of motherhood and fatherhood and the gendered parenting practices that these notions incur. This includes a discussion of intensive parenting/mothering and the consequences for families, including families with untraditional structures.

Pensum:

- Faircloth, C. (2021). When equal partners become unequal parents: couple relationships and intensive parenting culture. *Families Relationships and Societies*. 10(2), pp. 231-248. (17s)
- Hays, S. (1996). *The cultural contradictions of motherhood*. Yale: Yale University Press. Ch. 1 & 2, pp. 1-50 (50s)

Case analysis

2 timer v/ Paula Cavada-Hrepich

The students will work in groups analyzing a case study through the concepts and ideas reviewed during the day.

5. Forelæsning - Tackling inequalities in practice

4 timer v/ Michelle Angelica Lind Kaptain & Sarah Awad

We discuss in this lecture dilemmas in relation to analyzing and tackling inequalities in practice and we reflect on the implications of queer and feminist theories for psychological practice. We look at different examples such as The Pleasure Gap and how it is treated in psychosexual therapy as well as cultural problematic practices such as Female Genital Mutilation.

Furthermore, we discuss the possibilities and challenges with cultural relativistic approaches to gender inequalities and work with different clinical case examples

Pensum:

- Frederick, D. A., John, H. K. S. T., Garcia, J. R., & Lloyd, E. A. (2018). Differences in orgasm frequency among gay, lesbian, bisexual, and heterosexual men and women in a US national sample. *Archives of sexual behavior*, 47(1), 273-288. (21s)
- Harvey, P., Jones, E., & Copulsky, D. (2023). The Relational Nature of Gender, the Pervasiveness of Heteronormative Sexual Scripts, and the Impact on Sexual Pleasure. *Archives of Sexual Behavior*, 52(3), 1195-1212. (18s)

- Klein, V., Kosman, E., & Kahalon, R. (2023). Devaluation of Women's Sexual Pleasure: Role of Relationship Context and Endorsement of the Madonna-Whore Dichotomy. *Sex Roles*, 1-15. [\(24s\)](#)
- Shweder, R. A. (2000). What about" female genital mutilation"? And why understanding culture matters in the first place. *Daedalus*, 129(4), 209-232. (23s)

Pensum antal sider i alt: [491](#)

Psykologiens videnskabsteori

Psykologiens videnskabsteori

Epistemology of Psychology

ECTS: 5

STADS-kode: HEA880017V

Placering

2. Semester

Modulansvarlig

Svend Brinkmann (svendb@ikp.aau.dk)

Undervisere

Svend Brinkmann (svendb@ikp.aau.dk)

Seminarholdere

Svend Brinkmann (svendb@ikp.aau.dk)

Type og sprog

Kursusmodul

Dansk

Mål

Ifølge studieordningen skal den studerende gennem modulet opnå:

Viden

Den studerende skal gennem modulet opnå viden om og forståelse af:

- de herskende videnskabsteoretiske paradigmer med relevans for psykologien
- de mest centrale videnskabsteoretiske problemstillinger med relevans for psykologien
- psykologiens videnskabsteoretiske egenart og dens forhold til andre fag.

Færdigheder

Den studerende skal gennem modulet opnå færdigheder i:

- at identificere videnskabsteoretiske paradigmers relevans for videnskab i almindelighed
- at identificere videnskabsteoretiske paradigmers relevans for psykologi i særdeleshed
- at analysere og diskutere de videnskabsteoretiske problemer, som knytter sig til psykologisk videnskabeligt arbejde samt
- at formidle videnskabsteoretiske indsigter i psykologfaglige sammenhænge.

Kompetencer

Den studerende skal gennem modulet opnå kompetencer til:

- at håndtere videnskabsteoretisk viden og færdigheder på psykologirelevante problemstillinger
- at identificere egne læringsbehov og selvstændigt tage ansvar for egen faglig udvikling.

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Kurset sigter på at bibringe den studerende en basal indsigt i de videnskabsteoretiske problemstillinger og paradigmer, der er relevante for psykologien og dets deldiscipliner, for derved kritisk at kunne vurdere fagets og dets deldiscipliners epistemologiske status. Bemærk, at kurset retter sig mod den samlede psykologi og ikke blot den kvalitative psykologi.

Omfang og forventet arbejdsindsats

Den forventede arbejdsindsats er 135 timer fordelt efter nedenstående skema:

Aktivitet	Timer
10 forelæsninger à 2 timer	20
Læsning og forberedelse	112
Eksamen	3

NB: lektioner tælles som timer.

Antal forelæsninger: 10 x 2 timer (de 10 forelæsninger samles på fem dage)

Deltagere

Studerende på bacheloruddannelsens 2. semester.

Deltagerforudsætninger

Det anbefales, at den studerende har gennemført 1. semester på psykologiuddannelsen på AAU.

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

- Basale forelæsninger i pensum hvorunder der præsenteres eksamenslignende spørgsmål til selvstudie.

Aktivitet	Tidsslot	Titel	Underviser/ Seminarholder
1. Forelæsning	2 x 45 min.	Introduktion til videnskabsteori	Svend Brinkmann

2. Forelæsning	2 x 45 min	Brugen af hypoteser i samfundsvidenskab og psykologi; forståelse og fortolkning	Svend Brinkmann
3. Forelæsning	2 x 45 min.	Positivism	Svend Brinkmann
4. Forelæsning	2 x 45 min.	Kritisk rationalisme og videnskabsparadigmer	Svend Brinkmann
5. Forelæsning	2 x 45 min.	Forklaringstyper samt fænomenologi og hermeneutik	Svend Brinkmann
6. Forelæsning	2 x 45 min.	Kritisk teori	Svend Brinkmann
7. Forelæsning	2 x 45 min	Strukturalisme og poststrukturalisme	Svend Brinkmann
8. Forelæsning	2 x 45 min.	Socialkonstruktivisme	Svend Brinkmann
9. Forelæsning	2 x 45 min.	Videnskabelig realisme og kritisk realisme	Svend Brinkmann
10. Forelæsning	2 x 45 min.	Sandhed og relativisme samt samfundsforskning i samfundet Eksamensforberedelse	Svend Brinkmann

Eksamen

Aktiv deltagelse/løbende evaluering

Prøven består i tilfredsstillende aktiv deltagelse i kurset, hvilket indebærer 75 % tilstedeværelse samt indløsning af samtlige opgaver (heri indgår bl.a. kort essayskrivning, gruppearbejde og gruppepræsentation), som stilles i løbet af kurset.

Hvis den studerende ikke kan bestå ved aktiv deltagelse/løbende evaluering, er der anvendt et eksamensforsøg.

Syge- og re-eksamen:

Skriftlig.

Prøven er individuel.

Prøven er en hjemmeopgave, med en af den studerende valgt og af den kursusansvarlige underviser godkendt problemstilling i relation til pensum.

Pensumramme: 500 sider obligatorisk litteratur. Sidetal: 5-7 sider.

Besvarelsen bedømmes af eksaminator.

ECTS: 5

Bedømmelsesform: Bestået/ikke bestået.

Censur: Intern prøve

Vurderingskriterier: Vurderingskriterierne er angivet i Universitetets eksamensordning

Forelæsningsmanchet/Pensum:

1. forelæsning: Introduktion til videnskabsteori

2 timer v/ Svend Brinkmann

I forelæsningen introduceres videnskabsteorien og de særlige forhold, der karakteriserer psykologien, diskuteres.

Forelæsningens pensum:

- Jacobsen, M.H., Lippert-Rasmussen, & K. & Nedergaard, P. (2015). Introduktion. In M. H. Jacobsen, K. Lippert-Rasmussen & P. Nedergaard, (Red.), Videnskabsteori i statskundskab, sociologi og forvaltning (3. udgave) (pp. 13-33). København: Hans Reitzels Forlag. (21. s.)

2. forelæsning: Introduktion til videnskabsteori samt brugen af hypoteser i samfundsvidenskab og psykologi

2 timer v/ Svend Brinkmann

Spørgsmålet om hypotesedannelse i videnskaben tages op. Svaret på dette spørgsmål er ofte retningsgivende for valg af kvalitativ eller kvantitativ metode. Endvidere diskuteres forståelse og fortolkning.

Forelæsningens pensum:

- Andersen, L. B. & Boolsen, M. W. (2015), Hypotesetest. In M. H. Jacobsen, K. Lippert-

Rasmussen, K. & P. Nedergaard, (Red.), Videnskabsteori i statskundskab, sociologi og forvaltning (3. udgave) (pp. 37-67). København: Hans Reitzels Forlag (31 s.).

- Brinkmann, S. (2015), Forståelse og fortolkning. In M. H. Jacobsen, K. Lippert-Rasmussen & P. Nedergaard, (Red.), Videnskabsteori i statskundskab, sociologi og forvaltning (3. udgave) (pp. 69-98). København: Hans Reitzels Forlag (30 s.).

3. forelæsning: Positivism

2 timer v/ Svend Brinkmann

Positivismen var den absolut dominerende videnskabsteoretiske retning inden for videnskab i almindelighed og (angelsaksisk) psykologi i særdeleshed frem til ca. 1960. Også i dag arbejder mange psykologiske forskere i praksis på grundlag af positivistiske synspunkter

Forelæsningens pensum:

- Boolsen, M. W., & Jacobsen, M.H. (2015). Positivism. In M. H. Jacobsen, K. Lippert-Rasmussen & P. Nedergaard, (Red.), Videnskabsteori i statskundskab, sociologi og forvaltning (3. udgave) (pp. 101-132). København: Hans Reitzels Forlag (32 s).

4. forelæsning: Kritisk rationalisme og videnskabsparadigmer

2 timer v/ Svend Brinkmann

Poppers kritiske rationalisme udgør et delvist brud med den positivistiske tradition, og hans falsifikationsprincip er i dag en slags gold standard i såvel psykologi som anden videnskab. Kuhns paradigmatteori uddyber opgøret med positivismen og vinder stor popularitet blandt psykologer.

Forelæsningens pensum:

- Vengsgaard, K. (2015). Kritisk rationalisme. In M. H. Jacobsen, K. Lippert-Rasmussen & P. Nedergaard, (Red.), Videnskabsteori i statskundskab, sociologi og forvaltning (3. udgave) (pp. 133-168). København: Hans Reitzels Forlag (36 s).
- Collin, F. (2015). Videnskabsparadigmer. In M. H. Jacobsen, K. Lippert-Rasmussen & P. Nedergaard, (Red.), Videnskabsteori i statskundskab, sociologi og forvaltning (3. udgave) (pp. 169-203). København: Hans Reitzels Forlag (35 s).

5. forelæsning: Forklaringstyper samt fænomenologi og hermeneutik

2 timer v/ Svend Brinkmann

Hvor positivismen og den kritiske rationalisme ser årsagsforklaringer som den primære samfundsvidenskabelige forklaringstype, insisterer fænomenologien og hermeneutikken på forståelse med henvisning til grunde som det primære element i samfundsvidenskabelig

begribelse.

Forelæsningens pensum:

- Lippert-Rasmussen, K. (2015). Forklaringstyper. In M. H. Jacobsen, K. Lippert-Rasmussen, K. & P. Nedergaard, (Red.), Videnskabsteori i statskundskab, sociologi og forvaltning (3. udgave) (pp. 395-434). København: Hans Reitzels Forlag (40 s).
- Andersen, H., & Koch, L. (2015). Hermeneutik og fænomenologi. In M. H. Jacobsen, K. Lippert-Rasmussen & P. Nedergaard, (Red.), Videnskabsteori i statskundskab, sociologi og forvaltning (3. udgave) (pp. 205-250). København: Hans Reitzels Forlag (46 s).

6. forelæsning: Kritisk teori

2 timer v/ Svend Brinkmann

Den kritiske teori udgjorde i en lang periode fra 1930 til ca. 1980 et seriøst alternativ til positivisme og kritisk realisme. Habermas' tredeling af erkendelsesinteresser er stadig central.

Forelæsningens pensum:

- Langagergaard, L. L., & Sørensen, A. (2015). Kritisk teori. In M. H. Jacobsen, K. Lippert-Rasmussen, K. & P. Nedergaard, (Red.), Videnskabsteori i statskundskab, sociologi og forvaltning (3. udgave) (pp. 101-132). København: Hans Reitzels Forlag (32 s).

7. forelæsning: Strukturalisme og poststrukturalisme

2 timer v/ Svend Brinkmann

Strukturalisme og poststrukturalisme har de senere år haft betydelig indflydelse på dansk psykologi, ligesom disse retninger udgør en del af forudsætningerne for socialkonstruktivismen.

Forelæsningens pensum:

- Esmark, A., & Laustsen, C. B. (2015). Strukturalisme og poststrukturalisme. In M. H. Jacobsen, K. Lippert-Rasmussen & P. Nedergaard, (Red.), Videnskabsteori i statskundskab, sociologi og forvaltning (3. udgave) (pp. 287-323). København: Hans Reitzels Forlag (37 s).

8. forelæsning: Socialkonstruktivisme

2 timer v/ Svend Brinkmann

Socialkonstruktivismen søger et radikalt opgør med ideen om viden som sand genspejling af en objektiv realitet, og uddyber dermed positivismekritikken, ligesom socialkonstruktivismen til en vis grad har overtaget den kritiske teoris rolle som førende progressivt alternativ til positivisme og videnskabelig realisme i psykologien.

Forelæsningens pensum:

- Collin, F. (2015). Socialkonstruktivisme. In M. H. Jacobsen, K. Lippert-Rasmussen & P. Nedergaard, (Red.), Videnskabsteori i statskundskab, sociologi og forvaltning (3. udgave) (pp. 325-364). København: Hans Reitzels Forlag (40 s).

9. forelæsning: Videnskabelig realisme og kritisk realisme

2 timer v/ Svend Brinkmann

Den videnskabelige realisme er noget underrepræsenteret i grundbogen, men samtidig formentlig den videnskabsteoretiske holdning, som flest mainstreampsykologer tilslutter sig. Derfor et en kort præsentation af denne retning.

Den kritiske realisme, der har sin primære udbredelse i Storbritannien, gør også op med positivismen, men søger at fastholde ideen om videnskab som erkendelse af objektivt eksisterende strukturer og ideen om mennesket som samfunds- og naturvæsen. Beslægtet med den kritiske psykologi.

Forelæsningens pensum:

- Ladyman, J. (2002). Scientific realism (chapter 5). In J. Ladyman, Understanding philosophy of science (pp. 129-161). London & New York: Routledge. (33 s.)
- Vad, P. (2015), Kritisk realisme. In M. H. Jacobsen, K. Lippert-Rasmussen & P. Nedergaard, (Red.), Videnskabsteori i statskundskab, sociologi og forvaltning (3. udgave) (pp. 365-391). København: Hans Reitzels Forlag (27 s).

10. forelæsning: Sandhed og relativisme samt samfundsforskning i samfundet

2 timer v/ Svend Brinkmann

Forholdet mellem sandhed og relativisme samt videnskabens position i samfundet undersøges sandhedsbegrebet og videnskabens position i det moderne samfund. Derudover en grundig gennemgang af forholdene omkring eksamen.

Forelæsningens pensum:

- Lippert-Rasmussen, K. (2015). Sandhed og relativisme. In M. H. Jacobsen, K. Lippert-Rasmussen & P. Nedergaard, (Red.), Videnskabsteori i statskundskab, sociologi og forvaltning (3. udgave) (pp. 477-512). København: Hans Reitzels Forlag (36 s).
- Andersen, H. (2015). Samfundsforskning i samfundet. In M. H. Jacobsen, K. Lippert-Rasmussen & P. Nedergaard, (Red.), Videnskabsteori i statskundskab, sociologi og forvaltning (3. udgave) (pp. 575-607). København: Hans Reitzels Forlag (33 s).

Samlet pensumliste

- Jacobsen, M.H., Lippert-Rasmussen, K. & Nedergaard, P. (Red.) (2015). Videnskabsteori i statskundskab, sociologi og forvaltning (3. udgave). København: Hans

Reitzels Forlag. (Introduktion, kapitel 1-11, 13 & 16). (477 s.). (Bestilles hjem til Factum Books).

- Ladyman, J. (2002). Scientific realism (chapter 5). In J. Ladyman, Understanding philosophy of science (pp. 129-161). London & New York: Routledge. (33. s.). (Gøres tilgængelig på Moodle).

I alt 510 sider

Religionspsykologi

Psychology of Religion

ECTS: 5

STADS-kode: HEA880032V

Placering

Forår

Valgfag på Bacheloruddannelsen og Kandidatsidefaget i psykologi (75 ECTS)

Modulansvarlig

Sarah Awad, awads@ikp.aau.dk

Bo Allesøe. Boallesoe@ikp.aau.dk

Undervisere

Sarah Awad awads@ikp.aau.dk

Bo Allesøe Christensen boallesoe@ikp.aau.dk

Brady Wagoner wagoner@ikp.aau.dk

Peter Clement Lund pclement@ikp.aau.dk

Michelle Angelica Lind Kaptain, mianlika@ikp.aau.dk

Type og sprog

Valgfag.

Undervisningen foregår på dansk og engelsk.

Mål

Viden

Den studerende skal gennem modulet opnå viden om:

- forskellige tilgange til religion og religionspsykologi og deres bidrag til psykologifagets udvikling
- de særlige begreber, teorier og tematikker der knytter sig til studier af religion
- hvordan religionsvidenskaben og religionspsykologiens teoriers har bidraget til psykologien
- hvordan religionspsykologien har bidraget til forståelse af centrale social-, person-, og kulturpsykologiske tematikker som for eksempel den religiøse oplevelse, grupper, ritualer, ekstremisme og psykosocial udvikling.

Færdigheder

- at beskrive og redegøre for relevante begreber og tematikker inden for religionspsykologiske teorier

- at forklare og analysere religionspsykologiske teories bidrag til forståelsen af psykologiske fænomener
- at identificere og analysere normative og etiske problemstillinger i hverdagspraksisser samt på strukturelt niveau forbundet med religiøse verdensanskuelser.

Kompetencer

Den studerende skal gennem modulet opnå kompetencer til:

- at kunne identificere centrale religionsvidenskabelige problemstillinger og tematikker i viden og praksis inden for religionspsykologien og beslægtede fagområder
- at anvende viden og færdigheder til teoretisk og metodisk at undersøge relevante psykologiske problemstillinger i lyset af religionsvidenskabelig og religionspsykologisk teori på en selvstændig, velargumenteret, nuanceret og kritisk måde
- at reflekterer kritisk og nuanceret over religionspsykologiske problemstillinger.

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Modulet omfatter en introduktion til centrale historiske og nutidige psykologiske teorier om religion.

Modulet sætter den studerende i stand til at diskutere og analysere, hvordan psykologiske teorier om religion har påvirket forskning og viden inden for psykologi og relaterede fag som religionsvidenskab, religionssociologi og pædagogik. Desuden vil kurset udstyre de studerende med kompetencer til at identificere, reflektere og potentielt håndtere mulige udfordringer og dilemmaer omkring religiøse anskuelser som de kan møde i praksis.

Undervisningen vil være baseret på teoretisk og empirisk forskning. I forelæsningerne arbejdes der problemorienteret med udvalgte cases, som efterfølgende diskuteres i grupper og opsamles i plenum.

Deltagere

Bachelorstuderende på 4. eller 6. semester, samlæst med KA-sidefagsstuderende, 75 ECTS.

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Aktivitet	Tidsslot	Titel	Underviser

1. Forelæsning	4x4	Psychological approaches to religion: an overview	Bo Allesøe Christensen & Sarah Awad
2. Forelæsning	4x4	Altered States of Consciousness: From personal experience to collective symbol	Brady Wagoner
3. Forelæsning	4x4	Does democracy need religion?	Peter Clement Lund
4. Forelæsning (helst på en tirsdag)	4x4	Tackling religious beliefs and practices in clinical practice	Michelle Angelica Lind Kaptain

Eksamen

Aktiv deltagelse/løbende evaluering

Prøven består i tilfredsstillende aktiv deltagelse i kurset, hvilket indebærer 75 % tilstedeværelse samt indløsning af samtlige opgaver (heri kan indgå bl.a. gruppearbejde og gruppepræsentation), som stilles i løbet af kurset.

Hvis den studerende ikke kan bestå ved aktiv deltagelse/løbende evaluering er der brugt et eksamensforsøg.

Syge- og re-eksamen:

Skriftlig.

Prøven er individuel.

Prøven er en hjemmeopgave, med en af den studerende valgt og af den kursusansvarlige underviser godkendt problemstilling i relation til pensum.

Pensumramme: 500 sider obligatorisk litteratur.

Sidetæl: 5-7 sider.

Besvarelsen bedømmes af eksaminator.

Tilladte hjælpemidler: Med visse hjælpemidler:

- De studerendes noter
- Pensum
- Anden faglig litteratur.

ECTS: 5

Bedømmelsesform: Bestået/ikke bestået

Censur: Intern prøve

Hvis den studerende ikke kan bestå ved aktiv deltagelse/løbende evaluering, er der anvendt et eksamensforsøg

Forelæsningsmanchet/Pensum:

1. Forelæsning

Psychological approaches to religion: an overview

Bo Allesøe Christensen

Sarah Awad

In this lecture we will introduce

- 1) the history of psychology of religion based on Wulff (1991). Focus here will be historically delineating two overall approaches to religion, one stressing objective factors and the other stressing more subjective factors. These will be exemplified using Boyer (2003) and Hopkins (2011)
- 2) the notion of religious worlds based on Paden (1994), this will give an understanding of what is often characterised as a religious worldview, like using rituals, myths etc. Providing a background for understanding and analyzing religious thought and belief systems.
- 3) how to analyze religion from a cultural psychological perspective using Belzen (2010).

Based on this overall introduction, the rest of the course will be presented: first, a focus on the more subjective factors starting with William James' Varieties of religious experience, second, stressing a more objective in the sense of sociological understanding, starting with Max Weber and going up to Rosa's recent book on religion in democracy. Where these two lectures are of a more theoretical and broad character, the last one is aimed at a more practical understanding of how to engage with religious beliefs as part of a clinical practice.

Litteratur:

Belzen, Jacob (2010). Towards a Cultural Psychology of Religion. Springer (pp. 23-69) (On methodological issues of establishing a cultural psychology of religion) (47 s.)

Boyer, P. (2003). Religious thought and behaviour as by-products of brain function. *Trends in cognitive sciences*, 7(3), 119-124. (6 s.)

Hopkins, N. (2011). Religion and social capital: Identity matters. *Journal of Community & Applied Social Psychology*, 21(6), 528-540. (13 s.)

Paden, W. (1994). *Religious Worlds*. Beacon Press. (pp.51-68 – chapter on Worlds) (18 s.)

Wulff, David M.(1991). *Psychology of Religion*. John Wiley and Sons. (pp. 1-40) (possible other chapters as introduction) (41 s.)

2. Forelæsning

Altered States of Consciousness: From personal experience to collective symbol Brady Wagoner

“Our normal waking consciousness, rational consciousness as we call it, is but one special type of consciousness, whilst all about it, parted from it by the filmiest of screens, there lie potential forms of consciousness entirely different... How to regard them is the question,—for they are so discontinuous with ordinary consciousness. Yet they may determine attitudes though they cannot furnish formulas, and open a region though they fail to give a map.” (James, 1902, p.

388)

In his classic book *The Varieties of Religious Experience*, William James aims to develop a psychological account of religion as a transformative personal experience that brings us in touch with and aligns us to an 'unseen order'. Through detailed case studies he describes how 'sick souls' and 'divided selves' are united through such experiences, giving value and meaning to life. According to his *Pragmatism*, these experiences are to be judged by their 'fruits' rather than the roots.

Of particular interest is the chapter on 'mysticism' which he characterised as being ineffable, noetic, fleeting and passive. This was inspirational for research on (1) anthropological accounts of religious experiences, which attempt to ground them in both a psychological and cultural process (Obeyesekere, 2012), and (2) psychedelics and therapy (Pollan, 2012) – James himself points out that such mystical experiences can also be occasioned by psychoactive drugs, such as nitrous oxide and alcohol (having even done research on the former—James, 1885).

Finally, this lecture will compare these insights to Durkheim's (2012) sociological approach, which unlike James's (1902) definition requires the existence of an institution of religion such as a church. Yet in both accounts religion is grounded in a (re)vitalising form of consciousness that is distinct from our normal pragmatic existence. The main difference is that Durkheim saw this as the basis for social life (which is where he finds life's meaning), while James saw it as being transformative of our personal attitude to life.

Litteratur:

James, W. (1902). *The Varieties of Religious Experience: A study in human nature*. Longmans. (Lectures XVI and XVII). <https://www.gutenberg.org/cache/epub/621/pg621-images.html#toc23> (50 s.)

Niebuhr, R.R. (1997). William James on religious experience. In R.A. Putnam (Ed.), *The cambridge companion to William James*. CUP. (21 s.)

Obeyesekere, G. (2012). *Awakened Ones: A phenomenology of visionary experience*. Columbia University Press. (Book 1) (50 s.)

Pollan, M. (2012). *How to Change Your Mind: What the New Science of Psychedelics Teaches Us About Consciousness, Dying, Addiction, Depression, and Transcendence*. Penguin. (50 s.)

Wagoner, B. & Awad, S.H. (in press). Cultivating a crowd: Cultural tools of protest action. In S. Tutenges & P. Smith (eds.), *Collective Effervescence in the 21st century*. Temple University Press. (18 s.)

3. Forelæsning

Does democracy need religion?

Peter Clement Lund

The development of modern western society is a development of a secularized society. One consequence of this was the displacement of religion as a horizon of meaning from society as a whole towards an individualization and pluralisation, i.e. relegated to groups and individual's choices of meaning (one can identify as religious without performing any religious activities, and people can group together forming their own church). Religions thus never disappeared but was instead seen as having a post-secularized function, i.e. living side by side with secularised points of view.

Hence, in modern western societies religion achieved a new role, and its previous functions and significance were either replaced by other institutions and practices (eg. the scientific development of medicine improved and replaced previous medico-religious practices), pluralised/individualised as just described or transformed (as claimed by proponents of for example civic religion, where symbols and rituals are used more as a way of binding people together by creating a common national identity (transcending cultural, religious etc. differences) – eg. people gathering around Amalienborg Castle when royals have a birthday, or the ritualized watching of the former Danish Queen new year speech on the TV new years eve).

This lecture will focus on the complex relationship between modern western societies and religion, tracing different theories describing the process of secularization and post-secularization, and new functions of religion by using Hartmut Rosa's writings on religion as a point of departure.

Litteratur:

Beaumont, J., Eder, K., & Mendieta, E. (2020). Reflexive secularization? Concepts, processes and antagonisms of postsecularity. *European Journal of Social Theory*, 23(3), 291-309. <https://doi-org.zorac.aub.aau.dk/10.1177/1368431018813769> (18 s)

Rosa, H. (2023). Democracy needs religion. 1-88 (88 s)

4. Forelæsning

Tackling religious beliefs and practices in clinical practice

Michelle Angelica Lind Kaptain

In this lecture, we will examine the ways religious beliefs and practices can both enhance and obstruct psychological treatment in clinical practice. The lecturer works with patients in an outpatient treatment facility for sexual dysfunctions and regularly meets patients who struggle with their psychological and sexual health in combination with religious convictions. Sexual practices and expectations are extremely culturally sensitive, and we will work with clinical cases to understand how different religious traditions are part of a complex interplay between the mind, the body, the social world, and the cultural world.

Litteratur:

Sodemann, M. & Hawwa, A. (2019) Seksualitet i et tværkulturelt perspektiv, kap. 15, pp. 343 – 368 i Graugaard, C. et al. (2019), *Sexologi – faglige perspektiver på seksualitet*, Munksgaard

(25 s.)

Oxlund, B., (2019), Seksuelle rettigheder, kap. 5 pp. 143 – 159 i Graugaard, C. et al. (2019), Sexologi – faglige perspektiver på seksualitet, Munksgaard (17 s.)

George W. Turner & William R. Stayton (2022) Are sex therapy and God, strange bedfellows? Case studies illuminating the intersection of client sexuality with spirituality, religion, faith or belief practices, Sexual and Relationship Therapy, 37:3, 324-341, DOI: 10.1080/14681994.2021.2007235 (17 s.)

Jayne, A, et al. (2021) Predictors of Sex Anxiety: Emphasis on Religion in Childhood, Religious Values, and Family Communication in Sexuality & Culture (2021) 25:525–539
<https://doi.org/10.1007/s12119-020-09781-x> (16 s.)

Silva, A. C. M., Sei, M. B., & Vieira, R. B. A. P. (2021). Family, religion, and sex education among women with vaginismus: A qualitative study. *Psicologia: Teoria e Prática*, 23(3), 1–24. doi:10.5935/1980-6906/ePTPCP13276 (25 s.)

Pensum antal sider i alt: 520

Ungdommen og præstationskultur

Youth in a Culture of Achievement

ECTS: 5

STADS-kode: HEA880025V

Placering

Forår

Valgfag på Bacheloruddannelsen

Modulansvarlig

Peter Clement Lund pclement@ikp.aau.dk

Undervisere

Paula Cavada Hrepich pcavadah@ikp.aau.dk

Peter Clement Lund pclement@ikp.aau.dk

Søren Christian Krogh sck@ikl.aau.dk

Katrine Vraa Justenborg kvju@ikl.aau.dk

Noomi Christine Linde Matthiesen noomi@ikp.aau.dk

Gry Dorthe Kjærdsdam Telléus gdk@ikp.aau.dk

Type og sprog

Valgfag.

Undervisningen foregår på dansk.

Mål

Viden

Den studerende skal gennem modulet opnå viden om:

- idéhistorisk, teoretisk og begrebsmæssig udvikling af fænomenet "ungdom"
- præstationskultur som begreb og fænomen
- sammenhæng mellem ungdom og præstationskultur
- betydning af præstationskultur i ungdomsalder for klinisk og pædagogisk psykologisk arbejde

Færdigheder

- at analysere præstationskulturens indflydelse på unges hverdagsliv på individuelt niveau og gruppeniveau
- analysere psykologiske problemstillinger på baggrund af de forskellige discipliners tilgange til og syn på ungdom og præstationskultur
- at reflektere over ungdom og præstationskultur i pædagogisk og klinisk psykologisk

- arbejde
- at anlægge et kritisk reflekteret perspektiv på konkrete cases

Kompetencer

Den studerende skal gennem modulet opnå kompetencer til:

- at analysere, diskutere og vurdere de forskellige tilganges perspektiver på ungdommen i en præstationskultur på både det individuelle og det sociale niveau
- at argumentere for fordele og ulemper ved forskellige discipliners teoretiske, metodiske og empiriske forståelser af ungdom og præstationskultur

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

En del af ungdomsforskningen har fokus på de forskellige måder orienteringen mod præstation kan genfindes på tværs af ungdomslivets kontekster, og hvordan de påvirker unges tilblivelsesprocesser. Den psykologiske forskning fokuserer på, hvordan præstationskultur sætter betingelser for processer, der er involveret i unges tilblivelse og forhandling af deres væren, samt hvorledes de burde være.

Dette kursus analyserer sammenhængen mellem præstationskultur og ungdommen på tværs af de individuelle og sociale niveauer. Valgfaget vil give teoretisk og empirisk viden fra forskellige discipliner så som sociologi, ungdomsforskning, kultur psykologi, udviklingspsykologi, klinisk psykologi og pædagogisk psykologi. Denne bredde muliggør forskellige perspektiver på og analyser af problematikker og konsekvenser af samtidens vilkår for unge både på et samfundsmæssigt og individuelt niveau.

Deltagere

Bachelorstuderende på 4. eller 6. semester.

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Aktivitet	Tidsslot	Titel	Underviser
Forelæsning + intro	3 timer	Understanding Youth from a psychological Perspective	Paula Cavada Hrepic
Forelæsning	4 timer	Introduktion til Præstationssamfundet	Peter Clement Lund
Forelæsning	4 timer	Er ungdomskultur præstationskultur?	Søren Christian Krogh
Forelæsning	4 timer	Ungdom, trivsels & krop	Katrine Vraa Justenborg
Forelæsning	2 timer	Præstationskultur i et klinisk perspektiv	Gry Dorthe Kjærdsdam Telléus
Forelæsning	2 timer	Præstationsfrigørende pædagogik	Noomi Matthiesen

Eksamen:

Aktiv deltagelse/løbende evaluering

Prøven består i tilfredsstillende aktiv deltagelse i kurset, hvilket indebærer 75 % tilstedeværelse samt indløsning af samtlige opgaver, som stilles i løbet af kurset. Disse opgaver kan bl.a. indebære aktiv deltagelse i igangværende forskningsprojekter, naturalistisk observation og fremlæggelse heraf, og/eller udfærdigelse og gensidig evaluering af reflekterende essays.

Hvis den studerende ikke kan bestå ved aktiv deltagelse/løbende evaluering er der brugt et eksamensforsøg.

Syge- og re-eksamen:

Skriftlig.

Prøven er individuel.

Prøven er en hjemmeopgave, med en af den studerende valgt og af den kursusansvarlige underviser godkendt problemstilling i relation til pensum.

Pensumramme: 500 sider obligatorisk litteratur.

Sidetæl: 5-7 sider.

Besvarelsen bedømmes af eksaminator.

Tilladte hjælpemidler: Med visse hjælpemidler:

- De studerendes noter
- Pensum
- Anden faglig litteratur.

ECTS: 5

Bedømmelsesform: Bestået/ikke bestået

Censur: Intern prøve

Hvis den studerende ikke kan bestå ved aktiv deltagelse/løbende evaluering, er der anvendt et eksamensforsøg

Forelæsningsmanchet/Pensum:**1. Forelæsning: Understanding Youth from a psychological Perspective**

Paula Cavada Hrepich (3 timer)

This lecture will introduce the course and psychology's main perspectives and contributions to youth's modern conceptualisation and characterisation, examining both traditional and critical theories. By exploring foundational frameworks alongside contemporary critiques, it delves into why and how adolescents and young people navigate central issues such as identity, autonomy, relationships, and societal expectations. The lecture is centred on exploring how youth is both understood as a culturally constructed category and a universally biological phase and understanding the possibilities and constraints that both positions bring in the analysis of everyday lived experiences of young people across diverse cultural and socio-economic backgrounds.

Pensum:

- Arnett, J. J. (2024). A longer road to adulthood. In *Emerging Adulthood: The Winding Road from the Late Teens Through the Twenties (3rd ed)*, p. 328-341. Oxford Scholarship. [26 sider] <https://doi-org.zorac.aub.aau.dk/10.1093/oso/9780197695937.003.0001>
- Marcia, J. E. (1966). Development and validation of ego-identity status. *Journal of Personality and Social Psychology*, 3(5), 551–558. [8 sider] <https://doi.org/10.1037/h0023281>
- Zittoun, T. (2007). Symbolic resources and responsibility in transitions. *YOUNG*, 15(2), 193–211. <https://doi.org/10.1177/110330880701500205> [18 sider]
- Lasgaard, M., Christiansen, J., & Bramsen, R. H. (2015). Overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse - lavt selvværd samt symptomer på depression og angst øger risikoen for ensomhed. *Pædagogisk Psykologisk Tidsskrift*, 52(2), 68-80. [13 sider]
- Lesko, N. (1996). Denaturalizing Adolescence: The Politics of Contemporary Representations. *Youth & Society*, 28(2), 139–161. [22 sider] <https://doi.org/10.1177/0044118X96028002001>

2. Seminar: Introduktion til Præstationssamfundet

Peter Clement Lund (4 timer)

I forelæsning vil jeg kigge nærmere på den begrebsliggørelse af samtiden vi kalder for Præstationssamfundet. Med udgangspunkt i Anders Petersens bog fra 2016 skal vi dykke ned i hvad et præstationssamfund er for en størrelse, på hvilken baggrund det fremtræder, hvordan vi kan se det i vores hverdagsliv og i de lidelser den afføder, samt diskutere konsekvenser og mulige udveje. Der er opgivet et udsnit af bogen til denne forelæsning, men anbefalingen er selvfølgelig at læse hele bogen.

I seminaret vil vi diskutere ting som: Hvor relevant er perspektivet i dag? Har begrebet sejret sig selv ihjel? Kan I finde steder, hvor præstationssamfundet er særligt mærkbart? Har I egne erfaringer med det? Hvad kan man gøre ved det? Kan man forestille sig præstationsfrie rum eller oplevelser, der kunne hjælpe? Hvilke?

Pensum:

- Petersen, A. (2016). Præstationssamfundet. København: Hans Reitzels Forlag (pp. 51-73) [22 sider].
- Petersen, A. (2015). Diagnoser som designet orden: Depression i præstationssamfundet. In S. Brinkmann, & A. Petersen (Eds.), *Diagnoser: Perspektiver, kritik og diskussion*. Klim. (pp. 59-82) [23 sider].
- Han, B. C. (2012). Træthedssamfundet. Møller. (pp. 9-27) [18 sider].
- Petersen, A., Madsen, O.J. The achievement society: youths too good for their own good? *Subjectivity* 30, 23–38 (2023). <https://doi.org/10.1057/s41286-023-00147-w> [15 sider]
- Pedersen, O. K. (2011) *Konkurrencestaten*. København: Hans Reitzels Forlag (pp. 11-39) [28 sider]

3. Seminar: Er ungdomskultur præstationskultur?

Søren Christian Krogh (4 timer)

Til seminaret undersøger vi den præstationskultur, som siges at være udbredt blandt

samtidens unge, og som har forårsaget ikke blot en stigning men også demografiske ændringer i udsattebilledet blandt – såkaldte nye former for udsathed. Vi gør dette igennem helt centrale begreber/genstandsfelter inden for den sociologisk orienterede ungdomsforskning såsom kultur/subkultur, modstand, identitet, generationer, forbrug, distinktioner og transition. Litteraturen til seminaret er udvalgt for særligt at give indblik i tre aspekter i den forbindelse: 1) Johanssons artikel udfolder de to overordnede tilgange, der dominerer ungdomsforskningen: ungdomskultur og unge i transition. De to andre artikler forholder sig henholdsvis til 2) farerne/udfordringerne ved at anvende brede samtidsdiagnoser på ungdomslivet i dag, og 3) hvordan unge også skaber modstand mod dominerende kulturelle forestillinger i kraft af deres hverdagspraksisser. Seminaret har derfor ikke kun til henblik at skabe en forståelse for fænomenet præstationskultur, som den kan tage sig ud blandt unge, men at give en indføring i de spørgsmål og genstandsfelter, der præger ungdomsforskningen som helhed. Seminaret vil løbende skifte mellem forelæsning og øvelser/fælles diskussioner.

Pensum:

- Johansson, Thomas (2017): Youth studies in transition: theoretical explorations. *International Review of Sociology*, 27(3) 510-524. [15 sider] DOI: 10.1080/03906701.2016.1261499. Findes på AUB her: https://kdbk-aub.primo.exlibrisgroup.com/discovery/fulldisplay?docid=cdi_crossref_primary_10_1080_03906701_2016_1261499&context=PC&vid=45KBDK_AUB:AUB&lang=da&search_scope=MyInst_and_CI&adaptor=Primo%20Central&tab=Everything&query=any,contains,Youth%20studies%20in%20transition:%20theoretical%20explorations&offset=0&searchInFulltext=false
- Krogh, Søren Christian & Ole Jacob Madsen (2024): Dissecting the Achievement Generation: How Different Groups of Early Adolescents Experience and Navigate Contemporary Achievement Demands. *Journal of Youth Studies*, 27(5) 706-722. [16 sider] (E-pub ahead of print, 04.01.2023) DOI: 10.1080/13676261.2022.2162812. Findes på AUB her: [https://kdbk-aub.primo.exlibrisgroup.com/discovery/fulldisplay?docid=cdi_informaworld_taylorfrancis_310_1080_13676261_2022_2162812&context=PC&vid=45KBDK_AUB:AUB&lang=da&search_scope=MyInst_and_CI&adaptor=Primo%20Central&tab=Everything&query=any,contains,\):%20Dissecting%20the%20Achievement%20Generation:%20How%20Different%20Groups%20of%20Early%20Adolescents%20Experience%20and%20Navigate%20Contemporary%20Achievement%20Demands&offset=0&searchInFulltext=false](https://kdbk-aub.primo.exlibrisgroup.com/discovery/fulldisplay?docid=cdi_informaworld_taylorfrancis_310_1080_13676261_2022_2162812&context=PC&vid=45KBDK_AUB:AUB&lang=da&search_scope=MyInst_and_CI&adaptor=Primo%20Central&tab=Everything&query=any,contains,):%20Dissecting%20the%20Achievement%20Generation:%20How%20Different%20Groups%20of%20Early%20Adolescents%20Experience%20and%20Navigate%20Contemporary%20Achievement%20Demands&offset=0&searchInFulltext=false)
- Krogh, Søren Christian, Sune Qvotrup Jensen & Malene Charlotte Larsen (2024): Girl Culture, Unspectacular Resistance and Social Media – A Study of How Adolescent Girls Undo Emphasized Femininity through Shitposting. *Journal of Youth Studies*. (E-pub ahead of print, 19.08.2024). [18 sider] DOI: 10.1080/13676261.2024.2392631. AUB-link mangler, men jeg vedhæfter den som PDF også: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/13676261.2024.2392631?src=recsys#abstract>

4. Seminar: Ungdom, trivsels & krop

Katrine Vraa Justenborg (4 timer)

De seneste år har der været et stort fokus på unge trivsel, men forskning glemmer ofte, at have blik for unges perspektiver på, hvad trivsel er for et fænomen, og hvilke forhold der påvirker dette. I løbet af denne forelæsning vil vi derfor dykke ned i unges egne perspektiver på, hvad der skal til for, at de har det godt, hvad der betyder noget for dem i deres hverdagsliv og hvad

de selv gør for at trives. Som en del af de unges svar på de trivselsudfordringer de står overfor, bliver kroppen fremhævet som ét helt centralt forhold. Derfor vil vi have et særligt fokus på krop og kropslige tilblivelse. Vi vil også interessere os for, hvordan institutionelle forhold er med til at forme unges forståelser af dem selv, deres trivsel, deres kroppe og de normer, de er en del af. I forlængelse af forelæsningsen vil vi interessere os i seminaret for vores egne voksenforståelser af unges trivsel, og overveje hvordan vi kan udfordre disse i mødet med unge. Kan der være forhold vi tager for givet, ikke overvejer, eller helt afviser, fordi de unges perspektiver adskiller sig fra vores.

Pensum:

- Justenborg, K.V., Sørensen, N.U. & Larsen, K. (2024): [Full article: Bodies in motion: exploring transformations of students' embodied practices through middle school years](#) [21 sider]
- Justenborg, K.V. & Landis, L. (2024): Social classes betydning for pigers trivsel i folkeskolen. *Dansk Pædagogisk Tidsskrift* (accepteret til udgivelse efterår 2024 – link eftersendes). [15 sider]

5. Præstationskultur i et klinisk perspektiv

Gry Dorthe Kjærdsdam Telléus (2 timer)

I denne forelæsning skal vi kigge nærmere på ungdomslivet og mental sundhed, med et særligt blik på kropstilfredshed og medierne – alt sammen fra et klinisk psykologisk perspektiv.

Pensum:

- Uchôa, F. N. M., Uchôa, N. M., Daniele, T. M. d. C., Lustosa, R. P., Garrido, N. D., Deana, N. F., Aranha, Á. C. M., & Alves, N. (2019). Influence of the Mass Media and Body Dissatisfaction on the Risk in Adolescents of Developing Eating Disorders. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 16(9), 1508. <https://doi.org/10.3390/ijerph16091508> (11 sider)
- Rachel F. Rodgers, Susan J. Paxton, Henri Chabrol, Effects of parental comments on body dissatisfaction and eating disturbance in young adults: A sociocultural model, *Body Image*, Volume 6, Issue 3, 2009, Pages 171-177, ISSN 1740-1445, <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2009.04.004>. (6 sider)
- Anna Vannucci & Christine McCauley Ohannessian (2018) Body Image Dissatisfaction and Anxiety Trajectories During Adolescence, *Journal of Clinical Child & Adolescent Psychology*, 47:5, 785-795, DOI: 10.1080/15374416.2017.1390755 (10 sider)
- Jeppesen P, Obel C, Lund L, Madsen KB, Nielsen L, Nordentoft M. Mental sundhed og sygdom hos børn og unge i alderen 10-24 år – forekomst, fordeling og forebyggelsesmuligheder. København: Vidensråd for Forebyggelse, 2020. Side 99-166 og 181-252. https://vidensraad.dk/sites/default/files/node/field_report_download/boern_unge_mentale_digi_01_0.pdf (estimeret 69 normalsider)

6. Forelæsning: Præstationsfrigørende pædagogik

Noomi Matthiesen (2 timer)

Denne forelæsning tager udgangspunkt i en historisk analyse af, hvordan skolen, dagtilbuddet, og fritidspædagogikken bidrager til opretholdelsen af præstationssamfundet, og udviklingen af præstationssubjektet. Dernæst vil præstationsfrigørende pædagogik blive introduceret. Der vil være en diskussion af udfordringer i forbindelse med en pædagogik, der har til formål at være præstationsfrigørende.

Pensum:

- Jacobsen, B. (2024). Educational performance pressure and mental ill-being: the case of Danish primary and lower secondary schools, 1975–2024, *Educational Review*, DOI: 10.1080/00131911.2024.2383897 [18 sider]
- Kofod, E.H., Nielsen, M., Rønberg, M. & Birk, R. (2024). Den ufuldendte søgen efter præstationsfrie rum. Kapitel 7. I: P.C. Lund & A. Sköld (red.) *Det syge samfund*. Samfundslitteratur. S. 149-164. [15 sider]
- Madsen, O.J. (2021). Young, Privileged and Sick. In: Deconstructing Scandinavia's "Achievement Generation". *Palgrave Macmillan*, Cham. P. 67-93
https://doi.org/10.1007/978-3-030-72555-6_4 [28 sider]
- Meier, J. & Nielsen, K. (2023). Individualiseringens janushoved – Unges liv mellem blød og hård individualisering. *Nordisk tidsskrift for ungdomsforskning*. 4(1), s. 1-15
<https://doi.org/10.18261/ntu.4.1.3> [15 sider]
- Petersen, A., Madsen, O.J. The achievement society: youths too good for their own good? *Subjectivity* 30, 23–38 (2023). <https://doi.org/10.1057/s41286-023-00147-w> [15 sider]
- Ringskou, L., Matthiesen, N., Brinkmann, S., & Szulevicz, T. (2024). Præstationsfrigørende pædagogik på det fritidspædagogiske område. BUPL s. 11-29
https://bupl.dk/sites/default/files/2024-09/Præstationsfrigørende%20pædagogik%20på%20det%20fritidspædagogiske%20område_2024_Forsk%2064.pdf [18 sider]

Pensum antal sider i alt: 483